

Ortaokullarda Okul Müdürlerinin Ders Denetimi Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Salih SARIŞIK* Mesut GÜREL** Sevilay SARIŞIK*** Salih DÖNMEZ****

Makale Bilgisi	ÖZET
Makale Türü: Araştırma makalesi	Araştırmanın temel amacı, okul müdürlerinin ders denetimi sürecini ortaokulda görev yapan öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Sakarya, örneklemi ise Sapanca ilçesi MEB ortaokullarında görev yapan 40 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan soruların, görüşme amacına uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma verileri incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda; okul müdürlerinin genellikle yılda 1 sefer denetim yaptığı, denetimden önce öğretmenlere bilgi verdiği, denetim esnasında en çok sınıfı yönetimine dikkat ettiği, yapılan denetimin öğretmenler tarafından etkili ve olumlu bulunmadığı, öğretmenlerin baskı altında olduğu, müdürle tanış olmanın denetimi olumsuz yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmış ve ders denetimlerinin uzmanlar tarafından yapılması gerektiği önerilmiştir.
Makalenin Geliş Tarihi: 13.4.2021	
Makalenin Kabul Tarihi: 18.6.2021	

Anahtar Kelimeler: Okul müdürü, denetim, denetmen, ortaokul.

Analysis of Course Supervision Processes of School Principals in Secondary Schools The Teacher’s Views

ABSTRACT

The main purpose of the study is to examine the course supervision process of school principals according to the opinions of teachers working in secondary schools. Case study, one of the qualitative research methods, was used in the study. The population of the study is composed of Sakarya and the sample consists of 40 teachers working in Sapanca district MEB secondary schools. In the research, as a data collection tool,

* Öğretmen, MEB, Sakarya, Türkiye. slh040@gmail.com, ORCID:0000-0002-6506-2830

** Öğretmen, MEB, Sakarya, Türkiye. mesut.gurel@hotmail.com, ORCID:0000-0002-0783-2403

*** Öğretmen, MEB, Sakarya, Türkiye. sevilaykoluman@gmail.com, ORCID:0000-0001-6750-4949

**** Öğretmen, MEB, Sakarya, Türkiye. donmez.salih@hotmail.com, ORCID:0000-0002-2414-9876

"semi-structured interview form" developed by the researchers was used. Expert opinion was consulted in order to determine whether the questions in the interview form were suitable for the purpose of the interview. Necessary corrections were made in line with the suggestions and criticisms of the experts. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. When the research data were examined, in line with the findings obtained; It has been concluded that school principals usually conduct audits once a year, give information to teachers before the audit, pay attention to classroom management during the audit, that the supervision is not effective and positive by teachers, teachers are under pressure, meeting the principal negatively affects the supervision, and lesson supervision It was suggested that it should be done by experts.

Keywords: School principal, audit, inspector, middle school.

GİRİŞ

Örgüt, bireyler arasında iş bölümleri oluşturularak, belirli bir otoritenin sorumluluğunda alt-üst ilişkiler göz önüne alınarak önceden belirlenmiş amaçlarının gerçekleşmesi için belirli bir çatı altında toplanan üyelerin faaliyetlerini gerçekleştirdikleri toplumsal bir yapı olarak tanımlanmıştır (Schein, 1970). Yağmurlu (2004) ise belirlenmiş hedeflere ilişkin birbirini takip eden işlerin gerçekleşmesi için üyelerin önceden belirlenmiş görevleri ve bunlara bağlı olarak sorumlu oldukları alanlarda bir araya gelip devamlılığını sağlayan toplumsal sisteme verilen addır. Barnard (1994) göre ise birden fazla bireylerin önceden planlanarak koordine edilen faaliyetlerin sonucunda ortak olan amaca ulaşmak üzere belirlenen faaliyete katkıda bulunan istekli olarak birbirleri ile etkileşimde bulunan bireylerin bir arada koalisyon oluşturmasıdır şeklinde açıklanmıştır. Örgüte ait amaçlar ve normlar önceden belirlenir. Yönetim ise önceden belirlenen bu amaçları hedeflerine ulaştırmak üzere örgütlerde bulunan materyal ve iş gücü kaynaklarını yönlendirir ve kontrol eder (Bursalıoğlu, 2015). Örgütlerin belirlenen amaçlarını gerçekleştirme durumları tespit edilmesi ve sürecin denetlenmesi bu anlamda gerekmektedir (Oğuz, Taştan ve Yılmaz, 2007). Gökçe (1994) denetimi, belirli bir amacı olan ve eğitimin de belirlenmiş amacına ulaşması için gerekli bir yönetim faaliyetidir şeklinde açıklamıştır. Bunun yanında denetimin etkili olabilmesi için denetiminde amaçlarının belirlenmesi ve kavranması gerektiğini bildirmiştir. Denetimin etkili olması sonuç olarak belirlenen çıktılara bakılması değil denetim faaliyetleri uygulanırken bireylerinde kendini bu süreçte geliştirmesini de sağlamaktır (Aydın, 2014).

Okullarda uygulanan eğitim ve öğretim etkinliklerinin amaçlarını gerçekleştirmeleri ve bu süreçte daha verimli olması için denetim altında olmaları ve denetim sonuçlarına göre belirlenen eksikliklerin düzeltilmesi gerekmektedir. Bu şekilde meydana çıkan olumsuz durumlar ve ihtiyaç duyulan eksiklikler hızlı bir şekilde giderilmeye çalışılır. Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenler olmak üzere genelde öğretmenler rehberlik ve tavsiyelere açık olmalıdır. Günümüzde eğitim sistemi göz önüne alındığında eğitim ve öğretim görevini üstlenmiş ve bu görevin ifa edilmesi süresinde kendilerine rehberlik edilmesini ve sunulan eğitimin kalitesinin daha yüksek seviyelere çıkmasını sağlayacak ve amaca ulaşmada kolaylık sağlayacak olan öğretmenlerin denetlenmesi zorunlu bir yönetim görevi olmuştur (Can ve Gündüz, 2016). Bu bağlamda okulların belirlenen amacına uygun bir şekilde eğitim faaliyetlerini sürdürmesi için okullarda öğretmenlerin denetlenmesi gerekmektedir. Uygulanacak olan bu denetleme Türkiye’de değişime uğramış daha önceleri teftiş uzmanları tarafından yapılırken denetleme ve rehberlik görevi okul müdürlerine verilmiştir. Korkmaz ve Erdoğan (2005) ders denetimi ile ilgili yapmış olduğu çalışmasında, denetçiler tarafından yerine getirilen ders denetimlerinin beklenen etkiyi göstermediğini belirtmiştir. Etkinin beklenen düzeyde olamaması denetçiler ile öğretmenlerin mesleki rehberlik anlamında beklenen seviyede iletişim kurulamadığı sebep gösterilmiştir (Can, 2004). Aynı çalışmada öğretmenlerin üst kurumlardan gelen denetmenler

yerine okul müdürleri tarafından rehberlik anlamında denetim yapılması önerilmiştir. Okulun işleyişi ve öğretmenin yeterliliği ile ilgili denetleme işlemlerine dışarıdan müdahale edilmesi yerine okul yönetimi adına okul müdürünün denetleme görevini yerine getirmesi ile eksikliklerin belirlenmesi, belirlenen eksikliklerin nedenlerinin saptanması ve bu işlemlerle alakalı öğretmenin hem kendini hem de okulu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapması sağlanmaktadır (Tonbul ve Baysülen, 2017).

Türkiye’de ders denetimleri üst kurumlarda gönderilen denetçiler ve okul müdürleri tarafından yerine getirilirken 24 Mayıs 2014 tarihinden itibaren ‘MEB Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı ve Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği’ gereği denetleme işlevi tamamen okul müdürlerine bırakılmıştır. Bu durumda derslerin denetlenmesi bakımından öğretmenler açısından değerlendirildiğinde olumlu ya da olumsuz sonuçları ortaya çıkmıştır (Altun, Şanlı ve Tan, 2015). Alanda yapılan bir çalışmada, öğretmenlerin ders denetim işlemlerini okul müdürlerine bırakılması olumlu olarak değerlendirilmiştir (Yıldız, Akbaşı ve Üredi, 2016). Aynı çalışmada denetmenlerin rehberlik konusunda yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Konu ile ilgili yapılan başka bir çalışmada ise okul müdürlerinin ders denetimi yapmasının etik olmadığına vurgu yapılmış ve müdürlerin denetleme konusunda bilgi ve beceri açısından yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Altun, Şanlı ve Tan, 2015).

Çalışmanın öğretmenler ile yapılmasının temel nedeni, öğretmenlerin denetmenler tarafından ve okul müdürleri tarafından denetlemeye tabi kalmasıdır. Bu durum çalışma için önem arz etmektedir. Çünkü denetim sırasındaki işlemleri karşılaştırıp sonuca ulaşılması açısından denetime bizzat müdahil olan öğretmenlerin görüşleri oldukça önemlidir. Bu kapsamda araştırmada, ortaokul görev yapan öğretmenlerin ders denetim sıklığı, denetimden haberdar olma, denetimde dikkat edilen konular, denetimin etkililiği, ders denetiminin olumlu ve olumsuz yönleri, okul müdürü ile öğretmenin tanışmış olması ve alternatif denetim yöntemleri şeklinde belirlenen 8 alt madde açısından okullardaki ders denetimin faaliyetlerinin okul müdürleri tarafından yerine getirilmesi durumunu öğretmenlerin görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Ortaokullarda ders denetim faaliyetlerinin okul müdürleri tarafından yerine getirilmesi ile ilgili alan çalışmalarına bakıldığında, ders denetim sıklığı, denetimden haberdar olma, denetimde dikkat edilen konular, denetimin etkililiği, ders denetiminin olumlu ve olumsuz yönleri, okul müdürü ile öğretmenin tanışmış olması ve alternatif denetim modelleri maddeleri ile ilgili çalışmalar çok fazla bulunmamaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, okul müdürlerinin ders denetimi sürecini ortaokulda görev yapan öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemektir.

Araştırmanın Problemi

Araştırmada okul müdürlerinin ders denetimi sürecini ortaokulda görev yapan öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemek amacı ile aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır:

1. Okul müdürleri ders denetimlerini hangi sıklık ile yapıyor?
2. Okul müdürleri ders denetimi yapacağını önceden bilgi veriyor mu?
3. Okul müdürleri ders denetimi yaparken hangi konulara dikkat ediyor?
4. Okul müdürlerinin ders denetimleri etkili oluyor mu?
5. Okul müdürlerinin ders denetimi yapmasının olumlu yönleri nelerdir?
6. Okul müdürlerinin ders denetimi yapmasının olumsuz yönleri nelerdir?
7. Okul müdürü ile öğretmenin tanışmış olması ders denetim sürecini etkiler mi?
8. Okul müdürlerinin ders denetimi yapmasına alternatif denetim modeli var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada, Ortaokullarda okul müdürlerinin ders denetimi yapmasına yönelik öğretmen görüşlerinin alındığı, katılımcıların bir konu hakkındaki kişisel deneyimlerini, bakış açısını ve düşüncelerini kendi ifadeleri ile anlatmasına olanak tanınmasına yönelik nitel bir sürecin takip edildiği (Yıldırım ve Şimşek, 2008) nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini Sapanca ilçesinde çalışan rastgele örneklem modeliyle seçilen 40 ortaokul öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin gönüllü olarak belirlenip katıldıkları çalışmaya ait katılımcı özelliklerini gösteren bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	22	55
	Erkek	18	45
	Toplam	40	100
Kıdem	1-10 yıl	13	32.5
	10-20 yıl	23	57.5
	20-30 yıl	2	5
	30 yıl ve üzeri	2	5
	Toplam	40	100
Yaş	20-30 yaş	5	12.5
	30-40 yaş	30	75
	40 ve üzeri yaş	5	12.5
	Toplam	40	100
Öğrenim Durumu	Lisans	35	87.5
	Yüksek Lisans	5	12.5
	Toplam	40	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcılardan en fazla % 55’i kadın, %57.5’i 10-20 yıl kıdeme sahip, %75’i 30-40 yaş arasında çalışan ve %87.5’i lisans mezunu öğretmenlerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, ortaokullarda okul müdürlerinin ders denetimi yapmasına yönelik öğretmen görüşlerinin alınması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun hazırlanması aşamasında ilk önce, konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra veri toplamak amacıyla 8 adet açık uçlu soru hazırlanmıştır. Açık uçlu araştırma soruları “araştırmacıya incelemek istediği olguya esnek ve açık uçlu bir yaklaşımla ele alma olanağı sağlar” (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Hazırlanan soruların yapılacak araştırmanın amacına uygunluğu ve anlaşılabilirliğini derinlemesine irdelemek için alanında uzman 2 öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler

doğrultusunda ortaokulda görev yapan 10 öğretmen ile pilot çalışma yapılarak araştırmanın amacını yansıtacak şekilde yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hali verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları rastgele örneklem yoluyla seçilen ortaokul öğretmenlerine dağıtılmıştır. Formlarda yer alan soruların cevaplanması için verilecek süre görüşmecilere belirtilmiştir. Verilen sürenin sonunda formların öğretmenlerden toplanmıştır. Formlar toplamda 50 görüşmeciye dağıtılmıştır. Bu görüşmecilerden 40'ı formları doldurarak araştırmacılara tekrar vermiştir. 10 öğretmen ise formları doldurmak istemediklerini belirtmişlerdir.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel ve içerik analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz yöntemi ile veriler önceden tespit edilen temalara göre özetlenmekte ve yorumlanmaktadır. Betimsel analizden farklı olarak tamamlayıcı bir yaklaşıma sahip olan içerik analizinde veriler daha kapsamlı olarak irdelenmektedir. Gülbahar ve Alper (2009) 'a göre içerik analizi yoluyla veriler belirlenmekte ve bu verilerin içindeki gizli bilgiler ortaya çıkarılmaktadır. İçerik analizi yapılırken, formlardan elde edilen veriler işlenmekte, kodlara ayrılmakta, temalar oluşturulmakta, belirlenen kodlar ve temalar tablolar halinde gösterilmekte, son olarak ta bulgular belirlenip yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Yorumlanan bulgular bulgular tablolar halinde düzenlenmiştir. Görüşme yapılan Öğretmenler Ö1'den başlayarak Ö40'a kadar kodlanarak belirtilmiştir. Bulguların yorumlanmasında, katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntı yaparak yer verilmiştir.

Etik Kurul İzni

30.03.2021 tarihinde yapılan etik izin başvurusu sonucunda, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 05.05.2021 tarih ve 21 nolu kararı ile araştırmanın etik ilkelere uygun olduğuna karar verilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

Problem cümlesine ilişkin bulgular

Ortaokullarda müdürlerin ders denetimi yapmasına ilişkin ortaokul öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik katılımcı görüşleri doğrultusunda çeşitli bulgular elde edilmiştir. Bu bulgular; okul müdürlerinin genellikle yılda 1 sefer denetim yaptığı, denetimden önce öğretmenlere bilgi verdiği, denetim esnasında en çok sınıfı yönetimine dikkat ettiği, yapılan denetimin öğretmenler tarafından etkili ve olumlu bulunmadığı, öğretmenlerin baskı altında olduğu, müdürle tanış olmanın denetimi olumsuz yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmış ve ders denetimlerinin uzmanlar tarafından yapılması gerektiği önerilmiştir.

Alt problemlere ilişkin bulgular

Ortaokullarda müdürlerin ders denetimi yapmasına ilişkin ortaokul öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik belirlenen 8 alt probleme ilişkin bulgular aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

Okul müdürlerinin ders denetimlerini hangi sıklıklarda yaptığına ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini hangi sıklıklarda yaptığına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Hangi Sıklıklarda Yaptığına İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Ders denetimlerinin yapılma sıklıkları	Yıllık (ö3,ö4,ö5,ö9,ö10,ö11,ö13,ö14,ö15,ö16,ö18,ö19,ö22,ö23,ö24,ö27,ö28)	2	55
	Ö30,ö32,ö34,ö35,ö38)	2	
	Dönemlik (ö2,ö12,ö20,ö21,ö25,ö29,ö31,ö33,ö39,ö40)	10	25
	Denetleme yapılmıyor. (ö6,ö8,ö17,ö26,ö36)	5	12.5
	Aylık (ö1,ö7,ö37)	3	7.5

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini hangi sıklıklarda yaptığına ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok 55 oranında yıllık şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 25 oranında dönemlik, % 12.5 oranında denetleme yapılmıyor ve % 7.5 oranlarında aylık yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₃₂: “ Senede 1 kez denetleme yapılıyor.”

Ö₂₀: “ Eğitim – öğretim dönemlerinde 1 er kez olmak üzere senede 2 kez denetleme yapılıyor.”

Ö₆: “ Ders denetimi yapılmıyor.”

Ö₇: “ Ayda 1 olacak şekilde yeterli sıklıkla denetleme yapılmaktadır.”

Okul müdürlerinin ders denetimlerini öğretmenlere önceden bilgi verip vermediğine ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini önceden bilgi verip vermediğine ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Önceden Bilgi Verip Vermediğine İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Öğretmenlerin denetimden haberdar olması	Evet bilgi veriliyor (ö1,ö2,ö3,ö9,ö10,ö11,ö12,ö13,ö14,ö15,ö16,ö18,ö19,ö22,ö23,ö25,ö27,ö28,ö29,ö30,ö31,ö37,ö39,ö40)	24	60
	Hayır bilgi verilmiyor (ö4,ö5,ö17,ö20,ö21,ö24,ö26,ö32,ö33,ö34,ö35,ö36,ö38)	13	32.5
	Denetim yapılmıyor (ö6,ö7,ö8)	3	7.5

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini önceden bilgi verip vermediğine ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 60 oranında evet bilgi veriliyor şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 32.5 oranında hayır bilgi verilmiyor ve % 7.5 oranlarında denetim yapılmıyor yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₁₈: “Evet, 1 gün önceden haber veriyor.”

Ö₂₀: “Hayır, bilgilendirme yapmıyor.”

Ö₈: “Ders denetimi yapmıyor.”

Okul müdürlerinin ders denetimleri sırasında dikkat ettiği konulara ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimleri sırasında dikkat ettiği konulara ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimleri Sırasında Dikkat Ettiği Konulara İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Denetim sırasında dikkat edilen konular	Sınıf yönetimi (ö3,ö4,ö5,ö9,ö10,ö13,ö18,ö19,ö20,ö22,ö23,ö24,ö27,ö30,ö32 Ö33,ö34,ö36,ö38,ö39)	20	50
	Ders kazanımları (ö1,ö5,ö11,ö14,ö15,ö17,ö21,ö22,ö26,ö28,ö29,ö31,ö37,ö40)	14	35
	Yöntem ve teknik (ö2,ö3,ö11,ö16,ö18,ö20,ö23,ö36)	8	20
	Ders evraklarına (ö12,ö25,ö32,ö35)	4	10
	Ders denetimi yapılmıyor (ö6,ö7,ö8)	3	7.5

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimleri sırasında dikkat ettiği konulara ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 50 oranında sınıf yönetimi şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 35 oranında ders kazanımları, % 20 oranında yöntem ve teknik, % 10 oranında ders evrakları ve % 7.5 oranlarında ders denetimi yapılmıyor yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₄: “Sınıf hakimiyeti, derse önceden hazırlık, öğrenciyi derse katabilme gibi ”

Ö₁₅: “Eğitim öğretim sırasında verilmesi gereken kazanımlara”

Ö₁₆: “Plan ve programa uygunluk ve dersi anlatım şekli”

Ö₁₂: “Evrakların eksik olup olmadığına bakıyor, sene başında belirlenen işlemlerin raporlarını kontrol ediyor.”

Ö₈: “Ders denetimi yapmıyor.”

Okul müdürlerinin gerçekleştirdiği ders denetimlerinin etkililiğine ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin gerçekleştirdiği ders denetimlerini etkili bulup bulmadığına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Gerçekleştirdiği Ders Denetimlerini Etkili Bulup Bulmadığına İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Ders denetimlerinin etkili olup olmadığı durumu	Hayır etkili değil (ö3,ö5,ö12,ö13,ö17,ö18,ö19,ö20,ö23,ö24,ö25,ö26,ö32,ö33 Ö34,ö35,ö36,ö37)	18	45
	Evet etkili (ö1,ö2,ö9,ö10,ö11,ö21,ö22,ö27,ö28,ö29,ö31,ö39,ö40)	13	32.5
	Kısmen etkili (ö4,ö14,ö15,ö16,ö30,ö38)	6	15
	Denetim yapılmıyor (ö6,ö7,ö8)	3	7.5

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin gerçekleştirdiği ders denetimlerini etkili bulup bulmadığına ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 45 oranında hayır etkili değil şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 32.5 oranında evet etkili, % 15 oranında kısmen etkili ve % 7.5 oranlarında denetim yapılmıyor yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₁₈: “ Hayır, dönüt verilmediği için etkili bulmuyorum.”

Ö₉: “ Evet, etkili buluyorum.”

Ö₁₅: “ Kimi zaman etkili buluyorum.”

Ö₈: “ Ders denetimi yapmıyor.”

Okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumlu yönlerle ilişkin bulgular. Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumlu düşüncelerine ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Gerçekleştirmesindeki Olumlu Düşüncelerine İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Ders denetiminin olumlu yönleri	Olumlu yönü yoktur (ö3,ö5,ö6,ö7,ö9,ö12,ö17,ö18,ö24,ö25,ö33,ö35)	12	30
	Öğretmen kendini rahat hisseder (ö1,ö8,ö10,ö15,ö19,ö23,ö30,ö31,ö36,ö37)	10	25
	Disiplin ve düzen sağlanır (ö11,ö13,ö16,ö20,ö21,ö27,ö28,ö29,ö39,ö40)	10	25
	Öğretmen hatasını anlar (ö2,ö22,ö34,ö26)	4	10
	Öğretmene geri bildirim sağlar (ö4,ö14,ö38,ö32)	4	10

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumlu düşüncelerine ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 30 oranında olumlu yönü yoktur şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 25 oranında öğretmen kendini rahat hisseder ve disiplin ve düzen sağlanır, % 10 oranında öğretmen hatasını anlar ve öğretmene geri bildirim sağlar yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₃: “ Ders denetiminin olumlu bir yönü olduğunu düşünmüyorum.”

Ö₁₀: “ Denetim esnasında gerginlik olmaz, öğretmen rahat olur.”

Ö₂₀: “ Öğretmenin daha disiplinli, özenli ve dikkatli davranmasını sağlar.”

Ö₂₂: “ Öğretmen hatalarının farkına varır ve motivasyonu artar.”

Ö₁₄: “ Yeni bir bakış açısı ile ve eleştirel bir yaklaşım ile öğretmene geri bildirim sağlanır, eğitimin kalitesi artar.”

Okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumsuz yönlerle ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumsuz düşüncelerine ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 7.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Gerçekleştirmesindeki Olumsuz Düşüncelerine İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Ders denetiminin olumsuz yönleri	Öğretmen strese giriyor (ö2,ö4,ö6,ö11,ö12,ö13,ö16,ö17,ö29,ö31,ö35,ö38)	12	30
	Müdürlerin denetim konusunda yetersiz olması (ö1,ö8,ö9,ö10,ö15,ö23,ö24,ö28,ö37)	9	22.5
	Müdürlerin objektif denetim yapamaması (ö14,ö21,ö22,ö26,ö30,ö32,ö34,ö36)	8	20
	Öğretmenlerin derste denetlenmesi doğru değil (ö3,ö5,ö7,ö20,ö25,ö33,ö40)	7	17.5
	Olumsuz olduğunu düşünmüyorum (ö18,ö19,ö27,ö39,)	4	10

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesindeki olumsuz düşüncelerine ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 30 oranında öğretmen strese giriyor şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 22.5 oranında müdürlerin denetim konusunda yetersiz olması, % 20 oranında müdürlerin objektif denetim yapamaması, % 17.5 oranında öğretmenlerin derste denetlenmesi doğru değil ve % 10 oranlarında olumsuz olduğunu düşünmüyorum yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₄: “ Ders denetimi esnasında öğretmenler gereksiz yere strese giriyor.”

Ö₁₅: “ Müdürler konu ile ilgili yeterli bilgi ve donanıma sahip değiller.”

Ö₂₂: “ Müdür kişisel problemini denetime yansıtabilir çünkü alanında profesyonel değil.”

Ö₅: “ Ders esnasında denetim yapılmasını kesinlikle yanlış buluyorum. Zaten hiçbir meslek grubunda görev başında denetleme yapılmıyor. Mesleğimizin bu şekilde yapılan denetlemeler ile kalitesinin düşürüldüğüne inanıyorum.”

Ö₁₉: “ Müdürlerin denetim yapmamalarından kaynaklı öğretmenler işlerini yavaşlatıyor, bu nedenle olumsuz olduğunu düşünmüyorum.”

Okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesinde öğretmen ile tanışmış olmasının etkilerine ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesinde öğretmen ile tanışmış olmasına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 8.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Gerçekleştirmesinde Öğretmen İle Tanışmış Olmasına İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Müdür ile öğretmenin tanış olmasının denetime etkisi	Etkisi olumsuz yöndedir (ö3,ö5,ö7,ö8,ö13,ö14,ö15,ö16,ö17,ö19,ö20,ö23,ö24,ö27,ö30,ö32,ö36,ö37,ö39)	19	47.5
	Etkisi yoktur (ö2,ö4,ö6,ö9,ö10,ö12,ö18,ö21,ö22,ö25,ö29,ö35,ö40)	13	32.5
	Etkisi olumlu yöndedir (ö1,ö11,ö26,ö28,ö31,ö33,ö34,ö38)	8	20

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesinde öğretmen ile tanışmış olmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 47.5 oranında etkisi olumsuz yöndedir şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 32.5 oranında etkisi yoktur ve % 20 oranında etkisi olumlu yöndedir yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₅: “Müdürlerin ders denetimi yapması olumsuz bir durumdur. Çünkü, müdürün samimi olduğu bir öğretmenin dersine girmediği durumlar oluyor.”

Ö₂: “Etkisi olduğunu düşünmüyorum.”

Ö₃₁: “Müdürlerin ders denetimi yapmasında onu tanımanın olumlu yönde etkisi olacağını düşünüyorum.”

Okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesine alternatif denetim modeline ilişkin bulgular.

Öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesine alternatif gördükleri denetim modeline ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 9.

Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Ders Denetimlerini Gerçekleştirmesine Alternatif Gördükleri Denetim Modeline İlişkin Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Kodlar	N	%
Müdürlerin ders denetimine alternatif modeller	Denetimler uzmanlar tarafından yapılmalı (ö1,ö2,ö4,ö7,ö10,ö11,ö13,ö15,ö17,ö19,ö27,ö30,ö32,ö33,ö37)	15	37.5
	Ders denetimi yapılmamalıdır (ö6,ö12,ö20,ö23,ö26,ö28,ö29,ö31,ö38,ö39)	10	25
	Ders denetimini zümreler yapmalı (ö18,ö22,ö24,ö25,ö34,ö36,ö40)	7	17.5
	Ders yerine süreç değerlendirilmesi yapılmalı (ö3,ö5,ö8,ö9,ö16)	5	12.5
	Müdürler farklı okulları denetlemeli (ö14,ö21,ö35)	3	7.5

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerinin okul müdürlerinin ders denetimlerini gerçekleştirmesine alternatif gördükleri denetim modeline ilişkin görüşleri incelendiğinde en çok % 37.5 oranında denetimler uzmanlar tarafından yapılmalı şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırayla, % 25 oranında ders denetimi yapılmamalıdır, % 17.5 oranında ders denetimini zümreler yapmalıdır, % 12.5 oranında ders yerine süreç değerlendirilmesi yapılmalıdır ve % 7.5 oranlarında müdürler

farklı okulları denetlemeli yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Ö₂: “ Denetim işlevleri için alan bilgisine sahip uzmanlar (müfettişler) görevlendirilmelidir.”

Ö₁₂: “ Denetim yapılmamalıdır.”

Ö₂₂: “ Aynı alan öğretmenleri (zümreler) bir birlerini değerlendirebilirler.”

Ö₁₆: “ Sadece 1 ders saati değerlendirme yerine , 1 eğitim yılını kapsayan değerlendirme modeli olabilir.”

Ö₁₄: “Branşlar dikkate alınarak, okul müdürleri denetleme görevi için farklı okullara gönderilebilir.”

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada ortaokul müdürlerin ders denetim görevine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, ortaokullarda okul müdürleri tarafından gerçekleştirilen ders denetimlerinin genellikle yılda 1 kez gerçekleştiği, ders denetimi gerçekleşmeden önce okul müdürlerin büyük bir kısmı yapılacak olan denetimi öğretmene bildirdiği, gerçekleşen denetim sırasında müdürlerin en çok sınıfı yönetimine dikkate ettiği görülmüştür. Yapılan denetimlerde öğretmenlerin çoğu müdürleri denetim konusunda etkili bulmamışlardır. Bununla birlikte ders denetimlerinin müdürler tarafından yapılmasının olumlu olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca paralel olarak öğretmenlerin ders denetimi sırasında strese girdikleri ve üzerlerinde psikolojik baskı oluştuğunu bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu okul müdürlerinin ders denetimi yapabilme konusunda yetersiz olduğu bu sebepten yapılacak olan denetimlerin uzman kişiler tarafından yapılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Özbaş (2002)'nin ilköğretim okul müdürlerinin sınıf içi etkinliklerin denetiminde yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler konusunda müdür ve öğretmen görüşlerini incelediği çalışmasında, okul müdürlerinin ders denetimi ile ilgili faaliyetlerinin çok az düzeyde yerine getirdikleri bulgusuna ulaşmıştır. Araştırmanın bulgusunu desteklemektedir. Araştırmanın diğer sonuçlarına göre, denetim esnasında okul müdürünün derse katılmadan dersi izlediği ve öğretmenin sınıf yönetimi şekline dikkat ettiği tespit edilmiştir. Bu bulguya bağlı olarak öğretmenlerin derste kendini rahat hissettiği sonucuna da ulaşmıştır. Diğer bir sonuca göre, gerçekleşen denetim sonrasında okul müdürlerinin öğretmenlere olumlu yönde geribildirimde bulunduğu ve bunun sonucunda öğretmenlerin eksikliklerini giderdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun denetim sonrası olumlu bir düşünce oluşmasında etkili olduğu tespit edilmiştir.

Okul müdürlerinin ders denetiminin etkililiğine ilişkin eğitim öğretime katkı noktasında, öğretmenlerin düşüncelerinin etki bir katkısı olmadığı yönündedir. Bunun sebebi olarak ta öğretmenler, müdürlerin ders denetimi noktasında yetersiz olduğunu ve denetimlerin uzmanlar tarafından yapılması gerektiğini bildirmişlerdir. Batmaz ve Özmen (2006)'nın ilköğretim okul müdürlerinin öğretmen denetimindeki etkililikleri ile ilgili yapmış oldukları çalışmada, okul müdürünün ders denetimine yönelik görüşlerin çoğunun “katılıyorum” şeklinde olması yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Başol ve Kaya (2009)'un ilköğretim okulu öğretmenlerinin performanslarının okul yöneticileri tarafından değerlendirilmesi ve Altun (2014) 'ün denetime eleştirel yaklaşım konulu yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin ders denetimlerini okul müdürleri tarafından yapılması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Yine Yeşil ve Kış (2015) yaptıkları çalışmalarında, okul müdürlerinin gerçekleştirdiği denetleme faaliyetlerinin öğretmene olumlu yönde katkısının

olduğunu bu sebeple denetimlerin müdürler tarafından yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırma da ise öğretmenlerin ders denetimini uzmanlar tarafından yapılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu bulgu araştırmanın sonucu ile benzerlik göstermemektedir.

Okul müdürlerinin ders denetimi yapacağı öğretmenle tanışmış olması beraberinde farklı problemleri ortaya çıkarabilmektedir. Araştırmada öğretmenler, okul müdürlerinin ders denetiminde çalıştığı öğretmenler ile içerisinde bulunduğu ilişki durumuna göre olumlu ya da olumsuz olacak şekilde tarafsızlığını etkileyebilir. Sarışık (2020) okul müdürlerinin eğitim yönetimindeki liderlik yeterliliklerini incelediği çalışmasında, öğretmenlerin çoğu müdürlerin adil olması gerektiğini bildirmişlerdir. Bu sonuç çalımların sonuçlarından olan okul müdürlerinin denetim faaliyetlerinde tarafsız olması gerektiği bulguyla paralellik göstermektedir. Babaoğlu ve Ertürk (2013) öğretmenlerin örgütsel adalet algısı ile örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, okulda gerçekleşen denetim faaliyetlerinin öğretmenler tarafından adil olarak algılanması öğretmenin okulu daha fazla sahiplenmesine yol açmaktadır şeklinde sonuca ulaşmıştır. Araştırmanın sonuçlarından birisi olan öğretmenlerin okul müdürlerinin denetim faaliyetlerinde öğretmenler ile tanışmış olmanın denetimi olumsuz yönde etkilediği sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Okul müdürlerinin ders denetimlerine alternatif olarak hangi denetim modeli olmasına ilişkin öğretmen görüşleri genellikle uzman kişiler tarafından denetim faaliyetlerinin gerçekleşmesi gerektiği yönünde olmuştur. Bununla birlikte katılımcılar denetim esnasında alan zümre öğretmenlerinin okul müdürlerine denetim konusunda katkı sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Bozak, Yıldırım ve Demirtaş (2011) öğretmenlerin mesleki gelişimi için alternatif bir yöntem konulu çalışmalarında genellikle meslektaş denetiminin olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç araştırmayı destekler yöndedir. Topçu (2010) devlet ve özel okullarında yöneticilerin öğretimin denetimi konusundaki çalışmasında, müdürlerin meslek ve alan bilgisi kapsamında, bütün branşlarla alakalı alan bilgi ve becerilerine hakim değillerse de, denetim faaliyetlerini yerine getirirken, denetime diğer paydaşlar olan öğretmenlerle işbirliği içerisinde yaklaşarak daha etkili bir şekilde gerçekleştirebilecekleri öğretmenlerin büyük çoğunluğu tarafından kabul görmektedir şeklinde belirtilmiştir.

Araştırmada ders denetimi esnasında okul müdürlerinin en çok sınıf yönetimine dikkat ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul müdürlerinin dersin kazanımlarına, kullanılan yöntem ve tekniğe de dikkat etmesi ders denetiminin daha verimli olmasını sağlayabilir. Okul müdürleri ders denetimi yapmadan önce dersine gireceği öğretmenin özelliklerini ön planda tutabilir. Öğretmenler denetimlerin uzmanlar tarafından yapılması gerektiğini bildirmişlerdir. Okul müdürlerinin de denetim alanında uzmanlaşması için çok yönlü denetim becerileri kapsamında eğitimlere katılabilir bu sayede yapılacak denetim faaliyetlerinin daha etkili gerçekleşmesi sağlayabilir. Denetim esnasında ya da sonrasında müdürlerin öğretmenleri tespit edilen eksiklikleri veya hataları söylerken beraberinde bu eksikliklerin veya hataların nasıl giderilmesi gerektiği konularında da rehberlik yapması yerinde bir denetim faaliyeti olacaktır. Bu araştırma sadece devlet okullarında yapıldığından özel okullarda da bu konuda bir araştırma planlanabilir. Araştırmada sadece öğretmen görüşleri incelenmiştir dolayısıyla, denetim faaliyetlerini gerçekleştirenler yönünden de inceleme yapılabilir. Araştırma karma desen kullanmakla birlikte nitel kısmı ağırlıklı bir araştırmadır. Aynı konuda örneklem hacmi de artırılarak nicel bir araştırma da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Altun, M., Şanlı, Ö.ve Tan, Ç. (2015). Maarif Müfettişlerin, Okul Müdürlerinin Denetmenlik Görevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 79-96,
- Aydın, M. (2014). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gazi kitapevi.
- Babaoğlan, E. ve Ertürk, E. (2013). Öğretmenlerin örgütsel adalet algısı ile örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 87-101.
- Barnard, C. (1994). *The Functions of Executive*. Cambridge: Harward University Press.
- Başol, G. ve Kaya, I. (2009). İlköğretim okulu öğretmenlerinin performanslarının okul z yöneticileri tarafından değerlendirilmesi üzerine görüşleri. *I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitapçığı, Çanakkale*.
- Batmaz, C. ve Özmen F. (2006). İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmen Denetimindeki Etkililikleri - Hizmet Yılı ve Görev Türü Değişkenine Göre Öğretmen Görüşleri, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2, 102-120.
- Bozak, A. Yıldırım, M. C. ve Demirtaş, H. (2011). Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi İçin Alternatif Bir Yöntem: Meslektaş Gözlemi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2). 65-84.
- Bursalıoğlu, Z. (2015). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranışlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E. ve Gündüz, Y. (2016). İlkokullarda çalışan öğretmenlerin, maarif müfettişleri ve okul müdürlerinin yapmış olduğu rehberlik çalışmalarından yararlanma düzeylerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(1), 1-28.
- Can, N. (2004). İlköğretim öğretmenlerinin denetimi ve sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 161. (1) Kış,
- Gökçe, F. (1994). Eğitim denetiminin amaç ve ilkeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), 73-84.
- Gülbahar, Y, Alper, A. (2009). A Content Analysis of the Studies in Instructional . *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* , 42 (2) , 93-112 .
- Korkmaz, M. ve Özdoğan, O. (2005). İlköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(4), 431-443.
- Oğuz, E., Taşdan, M. ve Yılmaz, K. (2007). İlköğretim Denetmenlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Denetim İnançları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (17): 39-51.
- Özbaş, M. (2002). *İlköğretim okulu müdürlerinin sınıf içi etkinliklerin denetiminde yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler konusunda müdür ve öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Sarışık, S . (2020). Investigation of the Leadership Qualifications of School Managers in Educational Administration: The Teachers' Views . *International Journal of Educational Research Review* , 5 (4) , 296-307 . DOI: 10.24331/ijere.748935
- Schein, E. H. (1970). *Organizational Psychology*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Tonbul, Y. ve Baysülen, E. (2017). Ders denetimi ile ilgili yönetmelik değişikliğinin maarif müfettişlerinin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Elementary Education Online*, 16(1), 299-311.
- Topçu, İ. (2010). Devlet ve Özel İlköğretim Okullarında Yöneticilerin Öğretimin Denetimi Görevlerini Yerine Getirme Biçimleri. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 34 (2):31-39.
- Yağmurlu, A. (2004). Örgüt Kuramları ve İletişim. *Amme İdaresi Dergisi*, 37 (4):31-55.
- Yeşil, D. ve Kış, A. (2015). Okul Müdürlerinin Ders Denetimine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2 (3): 27-45 .
- Yıldız, B., Akbaşlı, S., ve Üredi, L. (2016). Maarif müfettişlerinin sınıflarda uyguladığı rehberlik ve denetim uygulamalarının kaldırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11, (3), 2427-2446
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of the study is to examine the course supervision process of school principals according to the opinions of teachers working in secondary schools. In the study, answers to the following questions were sought in order to examine the course supervision process of school principals according to the opinions of their teachers working in secondary schools:

1. How often do school principals conduct course inspections?
2. Does the school principals inform in advance that they will conduct a course inspection?
3. What issues do school principals pay attention to when conducting a course inspection?
4. Are the course inspections of school principals effective?
5. What are the positive aspects of school principals having lesson supervision?
6. What are the negative aspects of school principals doing course inspection?
7. Does the meeting of the school principal and the teacher affect the course inspection process?
8. Is there an alternative audit model for school principals to conduct course audit?

In this study, one of the research methods, qualitative method, and as a research design, case study was used. Semistructured interview forms were used in the study. The forms consist of 8 questions that evaluate the course supervision processes of school principals. Semi-structured interview The forms were distributed to a total of 40 interviewees, who were randomly selected from secondary school teachers. The questions answered by the interviewees in the forums were analyzed comparatively, and similar and different answers were collected in the same category.

According to the findings, school principals usually conduct audits once a year, inform teachers before the audit, pay attention to classroom management most during the audit, the supervision is not found effective and positive by the teachers, teachers are under pressure, meeting the principal negatively affects the supervision. results were reached and it was suggested that course inspections should be done by experts. In Özbaş (2002) 's study, where primary school principals should do in the supervision of classroom activities and examine the opinions of the principals and teachers about the work they are doing, it was found that school principals fulfill their activities related to lesson supervision at a very low level. According to the other results of the study, it was determined that during the inspection, the school principal watched the lesson without participating in the lesson and paid attention to the teacher's classroom management style. According to another result, it was concluded that the school principals gave positive feedback to the teachers after the inspection, and as a result, the teachers made up their deficiencies. It has been determined that this situation is effective in forming a positive thought after the audit. In the study conducted by Batmaz and Özmen (2006) on the effectiveness of primary school principals under the supervision of teachers, the fact that most of the views of the principal regarding the lesson supervision are in the form of "I agree" does not support the study. Yeşil and Kış (2015) stated in their study that the supervision activities carried out by the school principals contributed positively to the teachers, therefore, the inspections should be carried out by the principals. In the research, it was revealed that the course supervision of teachers should be done by experts. This finding is not similar to the result of the study. In Sarışık (2020), in his study examining the leadership competencies of school principals in educational administration, most of the teachers stated that principals should be fair. This result is in parallel with the finding that school principals should be impartial in their supervision activities. In the study, it was concluded that school principals pay attention to classroom management most during lesson

supervision. School principals' attention to the learning outcomes of the lesson, the method and technique used can make lesson supervision more efficient.

In the research, only the teachers' opinions were examined, therefore, it can also be examined in terms of those who carry out the supervision activities. Although it uses mixed design in the research, it is a qualitative part-weighted study. A quantitative research can also be done by increasing the sample size on the same subject.

KARAR

21. Mesut GÜREL'in “ Ortaokullarda Okul Müdürlerinin Ders Denetimi Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi ” başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda Mesut GÜREL'in “ Ortaokullarda Okul Müdürlerinin Ders Denetimi Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi ” başlıklı çalışmasının Etik açıdan **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.05.2021-29157

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-29157
Konu : 34/21 Mesut GÜREL

07.05.2021

Sayın Mesut GÜREL

İlgi : Mesut GÜREL 30.03.2021 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının 05.05.2021 tarihli ve 34 sayılı toplantısında alınan "21" nolu karar ile Mesut GÜREL'in başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. İsmail HİRA
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: BSL547M1S Faa Kodu: 75155 Belge Takip Adresi: http://195.146.254.232/arsiv/iletim/Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?AD=BSL547M1S&KS=29157
Adres: Esentepe Kampüsü 54187 Sarıyeri SAKARYA / KEP Adresi Bilgi için: Hanife Babacan
sakaryauiversitesi@hs01.kep.tr Uyarı: Birim Dışık Sorumlusu
Telefon: No:0264 285 50 00 Faks No:0264 285 50 31
e-Posta: ozel@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ: www.sakarya.edu.tr

